

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25.52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47.61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 10. aprila 1942-XX

Cena posamezni številki lir 0.60

Gospodarske odredbe v Kraljevini

V zadnjem času je rimski »Uradni list« objavil več naredb o prodaji raznih predmetov ter o njih proizvodnji ter uporabljanju.

Tako je izšel ministrski odlok o tipiziranju obutve v Italiji. S tem odlokom se uvajajo naslednji tipi obutve:

1. težka obutev za delavce z usnjenim podplatom ter z lesenim podplatom tipa A in B. Cena teh obutev je 100 lir oz. 82 in 62 lir;

2. moški in ženski polčevlji brez podloge z usnjenimi gornjimi deli in lesenimi podplati. Cene: 32 lir za moške, 23 lir za ženske čevlje;

3. civilna obutev za moške in ženske tipov A, B in C (gornji deli iz klobučevine ali dvojne tkanine, lesen ali kavčukast podplat) po ceni 160, 134 in 67 lir;

4. deška obutev tipov pod 3, po ceni 56—30 lir in 5. otroška obutev enotnega tipa z usnjenimi gornjimi deli in s podplatom iz usnjenih odpadkov po ceni od 45—30 lir po velikosti.

Odlok, ki je precej obširen, navaja tudi določbe glede drugih obutvenih predmetov. Ministrstvo za korporacije je nadalje izdalo posebno »okrožnico« tudi o točkah, ki se računajo za vsako vrsto obutve.

Izšla je nadalje naredba o razširjenju racionirane prodaje tudi na klobuke, rokavice in samovence. Moški klobuki se bodo odsej izdelovali le v štirih tipih ter je zanje določena cena od 85 do 173 lir.

Nadalje je bila objavljena naredba o zasegi nekaterih bakrenih predmetov. Odkupna cena za bakreno posodo (novo ali staro) je določena na 20 lir za kg. Od zaseženih predmetov pa se bo pobrala le ena četrtina.

Ministrski svet je sprejel zakonski načrt, ki pooblašča finančnega ministra, da spremeni cene tobaknih izdelkov ter izda nove določbe o njihovi prodaji. Nekateri viste cigaret se ukinejo, prodaja nekaterih vrst pa se omeji. Nove koncesije za prodajanje tobaknih izdelkov se ne bodo več izdajale.

Podrobneje bomo o vseh teh naredbah poročali, ko bodo objavljene tudi v »Službenem listu« za Ljubljansko pokrajino.

Poština za pisma v Nemčijo

Po sporazumu med italijansko in nemško pošto upravo so uveljavljene nove pristojbine za pismenske pošiljke iz italijanskih pokrajin v Nemčijo. Te pristojbine so: pisma do 20 gramov teže 1 lira, nad 20 gramov za vsakih 20 gramov do največje teže 1000 gramov po 0.60 lire; dopisnice navadne 0.50 lire, dopisnice z odgovorom 1 lira.

Te pristojbine stopijo v veljavo takoj in veljajo v prometu z Nemčijo, Češkoslovaškim protektoratom ter s Poljskim generalnim gubernijem.

Popravek

VIII. oddelek Vis. komisariata razglašaja:

Pozivno na okrožnico Visokega komisariata z dne 24. februarja, VIII No. 30/61—42 se pojasnjuje, da so se pri prestavi v slovenščino

Določila o uporabljanju kož in usnja

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo:

Člen 1. — Od dne objave te naredbe je prepovedano izdelovanje kovčegov, torbic, vozne opreme, tapetniških predmetov, hišne opreme in krznarskih izdelkov vobče iz kakršne koli vrste domačih ali kakor koli v Ljubljansko pokrajino uvoženih kož, puščenih za porabo civilnega prebivalstva, ne glede na težo, obliko in velikost.

Člen 2. — Od prepovedi iz prednjega člena so izvzeti vsi predmeti za rabo oboroženih sil, sedlarske in vprežne potrebščine kakor tudi potrebščine za tehnično, znanstveno in zdravstveno rabo.

Člen 3. — Prepoveduje se strojenje kož za izključno porabo pri izdelovanju predmetov, ki se po členu 1. te naredbe ne smejo izdelovati.

Člen 4. — V 10 dneh od dne objave te naredbe morajo industrije, obrtniki in trgovci prijaviti Zbornici za trgovino in industrijo predmete, katerih izdelovanje je po

1. členu prepovedano in ki jih imajo na dan objave te naredbe v zalogi kakor tudi na ta dan v delu pri ustreznih podjetjih.

Prijava, ki jo je treba predložiti v dveh primerkih, katerih eden se vidira in vrne prijavitelju, mora navajati tudi cene, po katerih so ti predmeti naprodaj skladno z veljajočimi predpisi o zapori cen.

Člen 5. — Strojene kože, ki so bile določene za izdelovanje predmetov iz člena 1. in so v zalogi pri industrijih, trgovcih in obrtnikih na dan objave te naredbe, se smejo porabiti zgolj za namene, dovoljene po tej naredbi in drugih veljajočih predpisih.

Smejo se torej prodajati samo za spredaj navedeno rabo in za rabo, ki se morda dovoli s poznejšimi navodili. V ta namen so gornja podjetja dolžna zapisovati v posebnih prejemnih in oddajnih knjigah, ki jih mora vidirati Zbornica za trgovino in industrijo v Ljubljani, zaloge iz prvega odstavka tega člena in poznejši promet s tem blagom.

Industriji, obrtniki in trgovci morajo v enem mesecu od dne objave te naredbe prijaviti tudi Pokrajinski zvezi delodajalcev v Ljubljani (Združenju industrijecev in obrtnikov) te zaloge na posebnih obrazcih, katere pripravi ta zveza in ki sporoči Visokemu komisariatu povzetek prijav.

Člen 6. — Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo, če dejanje ni huje kaznivo, v postopku po naredbi z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 v denarju do 5000 lir ali z zaporom do dveh mesecev. V hujših primerih se izreče poleg denarne kazni tudi zapor. Poleg tega se lahko začasno odvzame obrtna pravica ali predlaga nje trajni odvzem kakor tudi odredi zaplemba blaga.

Člen 7. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 3. aprila 1942-XX.
Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Register prejema in oddaje gradbenega lesa

Pokrajinska zveza delodajalcev Ljubljanske pokrajine, Združenje industrijecev in obrtnikov je izdalo obrazec registra prejema in oddaje gradbenega lesa, ki ga morajo voditi vsi lesni trgovci in industrijci, prevzemniki gozdne sečnje za proizvodnjo tehničnega lesa ter lastniki gozdov z več ko 10 ha površine. (Naredba Vis. komisarja z dne 25. marca, čl. 5.) Kdor bi potreboval še nadaljnje obrazce registra, jih lahko dobi pri Združenju industrijecev in obrtnikov v Ljubljani.

Kako naj se vodijo ti registri, pojasnjujejo navodila, ki so natisnjena na ovoj obrazca. Pokrajinska zveza delodajalcev, Združenje industrijecev in obrtnikov pa opozarjata v posebni okrožnici še na naslednje:

Register se mora voditi po razredih (sortimentih), ki so navedeni v navodilih pod II/1 do 8. Za vsak tam navedeni razred, s katerim tvrdka kupčuje ali ga proizvaja, je treba prirediti eno stran registra ter tam sproti in zaporedno zabeleževati ves promet z dotičnim razredom lesa. Zadnji dan vsakega meseca naj se vpisi za dotični mesec zaključijo ter ugotovi saldo prejema in oddaje posameznih razredov v dotičnem mesecu.

Ako je za posamezni razred določena stran registra popolnoma

vrinile v okrožnico nekatere pomote, ki se s tem popravljajo.

Tako se ima na drugi strani pod t. št. 2 pojasnil v slovenskem besedilu namesto: »prevlaka za pohištvo« pravilno glasiti: »Pohištvo prevlečeno s tkanino«.

Na drugi strani pod tek. št. 3 pojasnil se mora v slovenskem besedilu namesto: »Pregrinjala« glasiti: »Pregrinjala za likanje«, na četrti strani pod tek. št. 19 namesto: »Plahte tipa« pa: »Odeje karniškega tipa«.

izrabljena, naj se vpisi nadaljujejo na kaki drugi prazni strani registra, kar naj se na obeh straneh zabeleži s pripombo: »nadaljevanje na strani ...« oziroma: »nadaljevanje s strani ...« Pri razredih, glede katerih se pričakuje posebno velik promet, je priporočljivo, da se za dotični razred takoj določita dve ali več strani registra.

Kar se tiče v navodilih pod II/8 označenega razreda »les za drugo industrijo in uporabo«, pripominjamo, naj proizvajalec gradbenega lesa pod tem razredom vpisuje one količine lesa, ki niso namenjene za prodajo, temveč jih namerava proizvajalec nadalje predelati v lastnem podjetju, na primer lastnik žage, ki ima obenem tovarno pohištva, parketov ali slično, kjer predeluje lastni les.

V razpredelku »prejem« naj se vedno označi, da-li je prodajalec blago prijavil ali ne. To je važno zategadelj, da se pri sestavi statistike ne bi iste količine ponovno upoštevale. Zlasti je pravilna izpolnitev navedenega razpredelka še važna z ozirom na nabavo okro-

glega lesa od gozdnih posestnikov z manj nego 10 ha površine, ki v smislu naredbe niso dolžni prijaviti zalog ter voditi register prejema in oddaje.

Interesenti se v lastnem interesu opozarjajo, da sproti in v redu vodijo register prejema in oddaje gradbenega lesa. Zlasti opozarjamo, da je treba zabeležbe prometa vpisovati sproti ter jih mesečno zaključevati, ker bodo podatki registra služili za izpolnitev mesečnih prijav, ki se morajo vlagati do 5. dne vsakega meseca po stanju od zadnjega dne preteklega meseca. Obrazce za mesečne prijave bo pravočasno dostavilo zainteresentno Združenje industrijecev in obrtnikov.

Proti osebam, ki ne bi vodile ali ki ne bi pravilno vodile registra prejema in oddaje gradbenega lesa, so v naredbi predvidene stroge sankcije. Posebej opozarjamo, da se v smislu naredbe smatra register prejema in oddaje kot javna listina, opustitev vpisa ali netočni vpis v register pa kot ponaredba javne listine.

Preskrba madžarskega prebivalstva

Ko je madžarski min. predsednik Kallay v poslanski zbornici razpravljal o raznih gospodarskih vprašanjih Madžarske, je preskrbo prebivalstva označil takole:

Nepremostljivih težav pri preskrbi prebivalstva ne bo imela Madžarska v sedanjem in tudi ne v bodočem gospodarskem letu, čeprav je imela zadnja tri leta slabe letine in čeprav je treba upoštevati tudi vojne razmere. Večjih presežkov pridelkov nima Madžarska danes predvsem zaradi tega, ker je bila država povečana s priključitvijo pokrajin, ki niso

današnjih mejah za 20 do 25% manjša, kakor je bila pred prvo svetovno vojno.

Po tej ugotovitvi je ministrski predsednik pozval prebivalstvo k varčevanju ter grajal zlasti zapravljivost nekaterih, ki po nepotrebnem trošijo denar, čeprav vidijo, da se jim dohodki ne morejo zvišati. Madžarska ni bogata in ne gre, da bi posamezniki živelj kakor da bi vladalo splošno blagostanje. Varčevanje pa je tudi potrebno zaradi kritja vojnih izdatkov.

Obrt Ljubljanske pokrajine na milanskem velesjmu

Na 23. velesjmu v Milanu od 11. do 27. t. m. bo med drugimi gospodarskimi panogami dobro zastopan tudi obrt. Italijanski obrtniki bodo razstavili izdelke različnih obrtnih strok s poudarkom značilnosti obrtniškega udeleževanja posameznih pokrajin.

Kakor poudarja Agit v svojem poročilu, bo v velikem obrtnem paviljonu posvečena velika pozornost delu Ljubljanske pokrajine, Libije in Sardinije. Ljubljana bo prvič razstavila v Milanu vrsto narodopisnih ročnih izdelkov, in to predvsem vezenine in čipke, strožne lesne izdelke ter predmete, ki so izdelani z uporabo stekla in kovin.

Olive in olivno olje

Svetovni pridelok oliv je bil v letu 1940/41. pod povprečjem. Dal je okrog 750 tisoč metrskih stotov in je prišlo od tega na evropske dežele blizu 80%. Prvenstvo pri pridelovanju oliv ima Španija, ki daje okrog 40% svetovnega pridelka. Na drugem mestu je Italija, na katero pride 25% pridelka, potem pa sledijo Grčija, Albanija in Turčija. Na Grčijo pride nad 12% svetovne proizvodnje olivnega olja. Leta 1936. je pridelala Grčija 73 tisoč ton olivnega olja in 13 tisoč ton jedilnih oliv. Pred sedanjo vojno je bila grška domača potrošnja olivnega olja precej velika in izvozu se ni posvečala primerna pozornost. V bodoče bode Grčija lahko izvažala letno po 20.000 do 40.000 ton olivnega olja.

Albanija pridelala letno okrog 29 tisoč ton oliv in od svoje proizvodnje olivnega olja lahko izvažala polovico. Turčija je lani pridelala okrog 40.000 ton oliv in ko bodo nasadi razširjeni, bo lahko tudi Turčija izvažala večje količine olivnega olja.

Kuna je enaka francoskemu franku

Pred kratkim so bila uspešno zaključena trgovinska pogajanja med Francijo in Hrvaško. Blagovni promet se bo po tej pogodbi razvijal med Francijo in Hrvaško na podlagi skupinskih kompenzacij. Trgovino bodo nadzorovale hrvatske in francoske oblasti, zasebne kompenzacijske kupčije pa niso dovoljene.

Nadalje je bil sklenjen med obema državama tudi plačilni sporazum ter je bilo dogovorjeno, da se obračunava na podlagi tečaja 1 kuna = 1 francoski frank. Tudi glede starih blagovnih obveznosti je bil dosežen sporazum. Končno je bilo dogovorjeno, da ustanovi Hrvatska v Franciji svoje trgovinsko zastopništvo. Nova pogodba je stopila v veljavo 1. aprila t. l.

Določitev cene sirom

Na podlagi določil čl. 1. naredbes Vis. komisarja št. 17 »Sl. list« št. 38/41 z dne 10. maja 1941-XIX se določajo naslednje najvišje cene za sir:

vrste sira	v vele-trgovini	v de-tajlni
1. Grana tipico 1939 in prejšnji	27.75	35.60
2. Grana tipico 1940	25.35	32.90
3. Asiago	15.50	19.30
4. emendolski in sbrinz	17.70	20.90
5. Fontine	17.95	21.40
6. Provolone	16.35	20.60
7. Mozzarella	15.10	19.50
8. Bel Paese in Italico	14.95	19.—
9. Gorgonzola	20.30	28.60
10. Taleggio	14.40	18.50
11. Quattrolo	13.90	18.—
12. Fusi (Roma, Erbo itd.)	18.10	22.40
13. ovčji sir Roma	21.70	25.90

Za veletrgovino cene franko skladišče brez trošarine.

Za detaljno trgovino cene vključno vse davščine.

Tvrdke morajo objaviti odobrene cene v prodajnem prostoru v obliki cenika na dobro vidnem in dostopnem mestu.

Omejitev potrošnje papirja v Srbiji

Zaradi velikega pomanjkanja papirja so v Srbiji močno omejili potrošnje papirja. Vse zaloge papirja se morajo takoj popisati. Vsak mesec morajo lastniki teh zalog o njih stanju poročati oblastem. Zasebniki bodo smeli v bodoče kupiti na mesec največ 50 pol pisalnega papirja, uradi pa največ 600 pol. Kopirni papir bodo smeli v bodoče kupovati le javni uradi, ne pa tudi zasebniki. Časopisnim podjetjem se bo dovoljevalo ne več ko 50 kg papirja naenkrat. Ovojnega papirja bodo dobivali zasebniki največ 5 pol na mesec.

Japonska oskrba z rižem

Kakor je izjavil japonski kmetijski minister je dala letina 1941-42 na Japonskem za 9% manj riža ko prejšnje leto. Ta izpadek pa bo izravnal z boljšo letino na Formozji in v Koreji. Poleg tega pa je Formozji iz prejšnjega leta ostalo precej riža. Japonska bo tako imela skupno 96,8 milijonov kokov (1 koku = približno 1 hl) riža proti 94,7 milijona v prejšnjem letu. Pri tem pa ni upoštevan riž, ki ga bo mogla Japonska dobiti iz francoske Indokine in iz Sijama. Zadostna oskrba Japonske z rižem je torej zagotovljena.

Tržnice v stari Ljubljani

Pred več ko 400 leti so se mesarji preselili s Čevljarskega mosta v nove tržnice, ki so stale na prostoru sedanjih novih tržnic za stolnico. Mirne posesti prostora ob kresiji in na Pogačarjevem trgu ljubljanskim mesarjem po 400 letih pač nikdo ne more odrekati!

Nad Ljubljano ob starodavnem meščanskem špitalu — sedanjih kresiji je Ljubljana postavila v začetku XV. stoletja druge tržnice za meso, ki jih je ovekovečil tudi Valvasor ter njih sliko vidimo najjasneje reproducirano v »Kroniki slovenskih mest« na strani 69. V. letnika. Razen mesarjev so bile pa ob meščanskem špitalu in za škofijo ter stolnico tudi še stojnice drugih obrtnikov in kramarjev, posebno pa velika sejmarska lopa za shranjevanje in prodajanje blaga, ki so ga morali postaviti na prodaj skozi Ljubljano potujoči tuji trgovci, svoje blago so pa v tej lopji shranjevali tudi domači kupčevalci in obrtniki od sejma do sejma. Na sedanjem Pogačarjevem trgu je bilo poleg mesnic in tega velikega skladišča še 66 lop in 16 majhnih lesenih kramarskih kolib. Poleg tega je bilo tu shranjenih 75 stojnic, ki so jih ob sejmovih postavili po mestu. V vojnih časih so pa v teh lopah tudi stanovali vojaki in edino me-

Donesek k zgodovini denarne veljave

Nemški zavod za bančno vedo je pred kratkim izdal zbirko razprav pod naslovom »Problemj in naloge nemškega denarja in kredita«. Med temi razpravami je tudi razprava dr. Pfeidererja o svetovnem denarju in narodni denarni veljavi.

Dr. Pfeiderer je zgradil svojo razpravo na trditvi, da se je uveljavil svetovni denar v desetletjih med leti 1870. in 1900. Doba od leta 1900. do izbruha prve svetovne vojne je bila v vsakem pogledu zlata doba meščanstva. Zmaga zlata veljave pa je bila posledica nemške zmage nad Francijo. V 19. stoletju je cela vrsta držav prešla na standard franka in začela se je izoblikovati neke vrste evropska valutna unija. Predhodnik te je bila latinska denarna zveza. Po pariški razstavi je Avstro-Ogrska že sklenila s Francijo predpogodbo o pristopu k latinski denarni zvezi. Tudi v Nemčiji so se oglašali glasovi za pristop k tej zvezi. Francija pa se ni mogla odločiti, da bi od bimetalizma prešla na zlato veljavo. Tako so potekla leta in valutno vodstvo na kontinentu je po nemški zmagi nad Francijo prešlo na Nemčijo.

Zlato je postalo svetovni denar, ko sta ga oba velika industrijska naroda Nemčija in USA proglasila kot valutno kovino. Efektivna vlada zlata je slonela na dejstvu, da je bila ta kovina vključena kot regulator v nacionalne kreditne sisteme. Emisijske banke so poslovale kot nekake kreditne banke višje vrste. V notranjem gospodarstvu je delovalo zlato kot nekaka konjunkturalna zavora, v meddržavnem prometu pa je izpolnjevalo dve nalogi. Predvsem naj bi zagotovilo vsakokratno plačilno pripravljenost držav za zlato valuto. Na drugi strani pa je bilo tudi podlaga za vzdrževanje medvalutarnih paritet. Takrat so torej bili absolutno trdni in določeni obratniški tečajji za posamezne nacionalne veljave.

Po valutarnih pretresljajih svetovne vojne ter inflacijskih let se je na pobudo Londona vodila mednarodna denarna politika, kakor da bi bila še navzlic velikim pasivam plačilnih bilanc posameznih evropskih držav mogoča vrnitev k metodam pred svetovno vojno. Položaj se je kompliciral še

zaradi bega kapitala iz ene države v drugo. Ves sistem je postal absurd, ker so se USA branile sprejemati blago iz držav, ki bi le z blagovnim izvozom mogle poravnati svoja plačilna pasiva.

Od leta 1931. so se pota večine industrijskih držav ločila. Del od njih se je odločil za uvedbo prisilnega deviznega gospodarstva. Med temi državami je bila tudi Nemčija. Druge države, kakor na primer Anglija, pa so se odločile za svobodne, od valutnih izravnalnih fondov dirigirane valutne sisteme. Še nadalje pa je ostala Amerika dežela z zlato veljavo. Toda bila je vedno bolj osamljena.

V posameznih narodnih gospodarstvih se izdajajo valutno-politične odločbe ne iz zunanje-političnih, temveč notranjegospodarskih ozirnov. Kmalu po razpletu zlato

mreže nastaja vrsta valutnih skupin oz. valutnih blokov. Vsaka valuta se naslanja na neko vodilno valuto. Tako je nastal šterlinški blok, ki pa danes že pripada preteklosti.

Danes obvladajo pozornico jenski blok, nastajajoči blok nemške marke in tvoreči se dolarski blok. Skupna lastnost vseh treh blokov je, da olajšujejo plačilni promet med posameznimi člani bloka. Aktualni problem teh skupinskih veljav pa je, določiti razmerje med vodilno veljavo in njenimi tra-

banti. Tri vprašanja mora rešiti moderna valutna politika: 1. Plačilno razmerje med bloku pripadajočimi člani. 2. Izdelava norm za notranjo gospodarsko kreditno politiko dežel. 3. Določitev metod za plačilno izravnavo. (Po »Reich«.)

Gospodarstvo Avstralije

Od vseh delov sveta je Avstralija najbolj redko naseljena, brez vzhodnega dela Nove Gvineje pa obsega blizu 8 milijonov km² in je le malo manjša kakor celinska Evropa. Na tem obsežnem ozemlju živi le 7 in tri četrt milijona ljudi. Avstralske dežele in pokrajine so po številu prebivalstva zelo različne, povprečno pa pride v Avstraliji komaj en prebivalec na en km², dočim jih je v Evropi okrog 45.

Avstralske obale so po večini strme, zato so nastale večje luke le na jugu. Novi Južni Wales je postal izhodišče za naselitev vsega kontinenta, ki se imenuje Avstralija od leta 1817. Gospodarski razvoj se je pričel, ko so raziskovalci prekopali obalno gorovje ter prispeli na ogromne travnate planote, kjer so jeli rediti ovce in govejo živino. Živinoreja je temelj avstralskega bogastva.

Od svetovne proizvodnje živalske volne pride približno ena četrtnina na Avstralijo. V zadnjem letu pred sedanjo vojno je znašala proizvodnja volne v Avstraliji okrog pol milijona ton. Leta 1938. je izvozila Avstralija 125.000 ton govejega, 98.000 ton ovčjega in znatne količine svinjskega mesa. Tri četrtine vsega tega je šlo v Anglijo. Isto leto pa je Avstralija izvozila tudi okrog 105 tisoč

ton surovega masla, 16 tisoč ton sira in 12 tisoč ton jajc. Avstralska pšenična polja obsegajo pet milijonov ha, letna proizvodnja sladkorja pa je pred sedanjo vojno dosegla 830 tisoč ton.

Do začetka sedanjega stoletja je bila Avstralija na drugem mestu pri svetovni produkciji zlata. V zadnjih letih je znašala ta produkcija okrog 1.6 milijona unč na leto. Ogromni so tudi ostali zemeljski zakladi. Ležišča premoga cenijo na 168 milijard ton, proizvodnja pa je znašala komaj 17 milijonov ton. Zelo bogata so tudi ležišča železne rude, čeprav nakopljejo na leto samo 2.3 milijona ton. V Avstraliji pridobivajo tudi kositer, svinec, cink in baker. Rudarska proizvodnja bi bila lahko še dosti večja, če ne bi primanjkovalo delovnih moči.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Denarstvo**Redukcija denarnih zavodov v Srbiji**

V Srbiji je bilo že pred vojno mnogo tako majhnih bank, ki zaradi svojega neznatnega prometa niso imele obstojne upravičenosti. Že lani je zato srbska vlada izdala zakon o bankah in ustanovila poseben urad za nadzorstvo nad bankami. Sedaj se bo pričel ta zakon praktično uporabljati. Število bank bo znatno znižano. Male banke se bodo morale združiti z večjimi ali pa likvidirati. Po izjavi šefa direkcije za bankarstvo bo moralo 55 do 60% vseh denarnih zavodov v Srbiji likvidirati. V Beogradu samem bo prenehalo posloovati 35 denarnih zavodov. Redukcija pa bo veljala tudi za podružnice inozemskih bank. Od hrvatskih bank bo imela svojo podružnico v Beogradu samo I. hrvatska štedionica. Bančno društvo v Beogradu je že prevzelo beograjsko podružnico Praške kreditne banke in podružnico Hrvatske Union banke. Nove podružnice bo bosta ustanovile Poštna hranilnica in Drž. hipotekarna banka, da se poveča omrežje zavodov, ki predvsem zbirajo hranilne vloge.

Ponovno opozarjamo, da se vzamejo nikljasti novci po 20 centezimov s 30. aprilom iz prometa.

Ustanovni občini zbor Bančnega društva za Hrvatsko je bil 30. marca v Zagrebu. Pri ustanovitvi zavoda, ki ima 125 milijonov kun osnovne glavnice, so sodelovali naslednji zavodi: Kreditanstalt-Bankverein, Dunaj — Deutsche Bank, Berlin — Commerz und Privatbank, Berlin — Reichskreditgesellschaft, Berlin — Česka Unionbanka, Praga in Deželna banka za Bosno in Hercegovino v Sarajevu. Novi zavod prevzame tudi podružnico bivšega Splošnega jugoslov. bančnega društva v Ljubljani.

Izvozna banka v Beogradu bo izplačevala za lani 2.5%no dividendo.

Po novem zakonu o nizozemski emisijski banki so v tujini plačljivi čeki, menice in zakladni boni za kritje bankovcev enakovredni zlatu. Ta dobroimetja Nizozemske banke so znašala 23. marca 1263 milijonov goldinarjev. Večina teh dobroimetij odpade na nemške zakladne menice, ki jih je Nemčija izdala Nizozemski banki za plačilo svojega klirinskoga dolga. Na podlagi teh menic je izdala Nizozemska banka nove bankovce ter z njimi plačala terjatve nizozemskih izvoznikov. Z novim zakonom se je holandski goldinar naslonil na nemško marko.

Francoska banka je razglasila, da ne bo zvišala svoje glavnice, kakor se je to pred kratkim trdilo.

sarjem se ni bilo treba umakniti vojaštvu.

Vse je bilo seveda leseno in zato je vlada že 1747. zaradi nevarnosti ognja zahtevala na mestnem magistratu odstranitev teh lop. Šele leta 1800. je pa mestna občina zmagala stroške, da je sejmarske lope prestavila pred licej na sedanjem Vodnikovem trgu. Mesarji so najbrž tedaj še ostali v svojih mesnicah, saj je ljubljanski veletrgovec in bankir Domian — ki je gospodaril v desni hiši sedanjega magistrata, kjer je sedaj v prtiličju trgovina mestne elektrarne — imel s hišnimi številkami 223 in 224 na Pogačarjevem ulico še dvojne poslopji za svoja skladišča, torej najbrž nekdanjo mestno, prej opisano veliko tržno lopo in skladišče. Spet so imeli mesarji prednost, saj so že l. 1816. dobili tlakovano Meranovo ulico za škofijo takoj za Mestnim trgom in špitalsko (sedanjo Stritarjevo) ulico, ki so prve tlakovane ulice v Ljubljani. Namesto na Vodnikov trg pred licej preseljenih kramarjev so se pa na sedanji Pogačarjev trg naselili mokrariji, ki so na tem prostoru z mesarji vred še do današnjega časa.

Med tem so pa mesarji dobili svojo klavnico na Ljubljani ob nekdanji prisilni delavnici, vendar pa s tem ni rečeno, da bi bili te-

daj nehali sekati meso na Pogačarjevem trgu in v Šolskem drevoredu. Zaradi mokrarjev so pa ljubljanci sedanji Pogačarjev trg imenovali tudi Mokarski trg, uradno pa samo Za Škofijo ali Za stolnico, ob vodi pa je bila Mesarska ulica.

Še celo tedaj, ko je bil živilski trg prestavljen pred mestni magistrat, so ostale mesnice na prostoru sedanjih tržnic in tako tudi še po potresu, ko se je živilski trg izpred rotovža spet preselil na Vodnikov trg in na Nabrežje 20. septembra med Frančiškanskim in Zmajskim mostom.

Raznim prednostim, ki so jih uživali mesarji dolga leta, moramo dodati še ogromno investicijo za l. 1927. odprto drugo novo klavnico, čeprav so ljubljanski mesarji že l. 1881. dobili tako novo klavnico, da je celo Monakovo sezidalo svojo veliko klavnico po vzorec stare ljubljanske klavnice. Za sedanjo klavnico je mestna občina ljubljanska porabila 20 milijonov din ali 7.600.000 lir.

Kakor iz zgodovine vidimo, tržnice v Ljubljani nikakor niso nova zamisel. Spoznali smo mesarske tržnice na Zgornjem ali Čevljarskem mostu, poznamo pa tudi obrtniške in kramarske lope na Spodnjem ali Špitalskem, sedanjem Frančiškanskem mostu, a še sedaj služijo Ljubljani nekdanje

tržnice v sedanji Prešernovi ulici, ki jih je mestna občina sezidala v tedanji Slonovi ulici pred 100 leti, da je lahko podrla kramarske lope na Čevljarskem in Frančiškanskem mostu. Tedaj, ko je bila vrsta trgovin v Prešernovi ulici nova, je to dolgo prtilično poslopje po svoji arhitektonski lepoti in smotrnosti pomenilo višek arhitektonske umetnosti v Ljubljani. Toda samo nekaj let imamo v Ljubljani šele zaščito zgodovinsko važnih spomenikov in poslopij, zato pa sedaj moramo bridko obžalovati, da nam Frančiškanska stran Prešernove ulice ni ohranjena v svoji prvotni lepoti, ki njene sledove še danes občudujemo zlasti v okenskih okvirih ter na odlično razdeljenih in med seboj zvezanih pročeljih.

Preprosto tržnico pa moramo imenovati tudi prej opisano veliko mestno tržno lopo in veliko število pokritih premičnih sejmarš... lop, ki so nekaj ustrezale sodobnim tržnim zahtevam. Podčrtati namreč moramo, da tudi največje mesta niso imela boljših tržnic ter je v tem pogledu Venecija pomembna s svojim Fondaco dei Tedeschi, kjer so imeli pravilno trgovati tudi ljubljanski trgovci. Podobne tržnice so imela tudi hanzeska mesta, razen njih tudi Krakovo, a posebno važne za evropsko trgovino so bile velike po-

družnice najmočnejše evropske trgovske hiše Fuggerjev, ki pa niso bile namenjene domačim obrtnikom in trgovcem, predvsem pa ne mali trgovini in obrti.

Ze sredi minulega stoletja se je tudi v Ljubljani pojavila osamela zamisel tržnice po zgledu tedanjih novih velikih tržnic za prodajo živil, ki so bile po zgledu kolo-dvorskih lop z večino zidane iz železa in stekla. Šele po potresu je župan Ivan Hribar sprožil resno zamisel, naj mesto zida tako dvoransko tržnico. Kmalu nato je pa tedanji mestni svetovalec, ravnatelj obrtne šole Ivan Subic predlagal, naj bi prekrili Ljubljano med Marijinim trgom in novo Stritarjevo ulico ter dalje proti Poljanam, na tem oboku pa sezidali tržnice. Na uresničenje tako dragega načrta Ljubljana seveda niti misliti ni mogla.

Iz navedenih zgodovinskih podatkov je razvidno, da je ljubljanska občina že od nekaj posvečala tržnicam veliko pozornost. Veliko delo je zdaj končano mestu in prebivalstvu v korist, pri tem pa davkoplačevalcem ne bo naloženih novih bremen. Treba pa je naglasiti tudi veliko zanimanje, ki ga je pokazal za rešitev tega problema Eksc. Visoki komisar Grazioli, po čigar zaslugi so bila dela končana brez odloga.

Iz italijanskega gospodarstva

Banca Commerciale Italiana je za lansko leto zabeležila pri glavni 700 milijonov lir 36.9 (prejšnje leto 36.4) milijona lir čistega dobička, od katerega bo izplačana 4 odstotna dividenda. 5 milijonov je bilo nakazano rezervnemu skladu, ki je s tem narasel na 170 milijonov. Ob koncu leta so znašale navadne vloge 10.5 milijarde lir, takoj razpoložljive vloge pa 6.5 milijarde lir.

Banca Nazionale del Lavoro ima 23.5 milijona lir čistega dobička, hranilne vloge pa so dosegle 6.74 milijarde lir. Pri obeh emisijah vojnih posojil je banka vpisala 3.5 milijarde lir, oboroževalni industriji je odobrila 1.5 milijarde lir kreditov, 2.5 milijarde lir pa je dala za vskladiščenje živil.

Predpise o izdelovanju tipiziranih koles (biciklov) je izdalo korporacijsko ministrstvo ter določilo enotne cene. Od 30. junija se bodo smela prodajati le kolesa, ki po cenji ustrezajo novim tipiziranim kolesom. Doslej so v Italiji stala kolesa po 1000 do 1500 lir, nove cene so pa naslednje: navadno kolo 750, športno kolo 900, otroško kolo pa 620 lir.

Nagrade za kmetovalce, ki spreminjajo navadne pašnike in travnike v umetne travnike, so bile razpisane v pokrajini Trieste. Te nagrade dosegajo v posameznih primerih 500 lir za hektar. Na umetnih travnikih sadijo spomladi krompir in posejejo jaro žito, potem, ko je ta pridelek pobran, pa so travniki prepuščeni prvotnemu namenu.

Montecatini, koncern za rudarstvo in kemično industrijo, ima zdaj industrijske naprave v vrednosti 1303 milijonov lir, pred enim letom pa so bile naprave vredne 1226 milijonov. Izredni rezervni sklad koncerna se je povečal na 698, amortizacijski sklad pa na 835 milijonov lir.

Cene letošnjega krompirja je ministrski odbor za preskrbo in cene takole določil: stot zgodnjega dolgega rumenega krompirja bo stal do konca maja 150 lir, meseca junija 130, julija pa 100 lir. Druge vrste zgodnjega krompirja so pri stotu za 15 lir cenejše. Krompir za splošno potrošnjo bo stal 75 lir za stot, cena pa se bo smela od novembra letos dalje zvišati vsak mesec za 2.50 lire.

Občni zbor delničarjev podjetja »Terni«, velikega železarskega in elektrarniškega koncerna, je bil te dni v Genovi. Po sklepu občnega zbora bo glavna podjetja zvišana od 1200 na 1500 milijonov lir z izdajo novih delnic v nominalni vrednosti 300 milijonov lir. Čisti dobiček podjetja je znašal lani 76.6 milijona lir, nove investicije pa okrog 400 milijonov.

Italijansko-švicarska trgovinska pogodba, ki je bila sklenjena l. 1935., je odpovedana in bodo v kratkem pogajanja za sestavo nove trgovinske pogodbe.

Urad za zbiranje točk je ustanovil korporacijski svet v Milanu. Ta urad bo dobro služil prodajalcem tkanin in oblačil, ki jih je v Milanu okrog 12.000. Urad bo vodil vso razdelitev nakaznic za tekstilne izdelke ter kontroliral dobave. Trgovci bodo lahko odrezke, ki jih ne zamenjajo takoj za novo blago, izročali uradu, da jim jih vpiše v dobro.

Moderno opremljenih vinskih podjetij je v Italiji 8326. V obratih za vino, mošt in kis so konec lanskega leta našli 58.000 velikih lesenih sodov ter nad 24.000 tisoč velikih zidanih in cementiranih posod. Poleg tega imajo podjetja še nad 400.000 manjših lesenih in cementiranih sodov in posod.

Zaradi omejitve porabe industrijskega toka bodo v pokrajini Trieste podjetja počivala ob ponedeljkih, v pokrajini Gorizia ob sredah, v pokrajini Pola pa ob petkih. Omejitve ne velja za podjetja, ki so vojaškega in javnega značaja ter važna za prehrano.

Italijansko rudarstvo

Rudarska proizvodnja Italije se je v zadnjih letih pred vojno močno dvignila. Proizvodnja boksita, ki je l. 1929. znašala 192.800 ton, je l. 1931. sicer padla na 67.480 ton, l. 1938. pa je dosegla 382.000 ton. Med evropskimi proizvajalci boksita je Italija zavzela četrto mesto za Francijo, bivšo Jugoslavijo in Madžarsko. Proizvodnja aluminija, ki je l. 1929. znašala okrog 7.000 ton, se je l. 1938. dvignila na 25.800 ton. Rezerve boksita cenijo na okrog 20 milijonov ton. L. 1939. je bilo izdanih 60 koncesij za izkoriščanje ležišč boksita.

Pri svetovni proizvodnji žvepla je Italija na drugem mestu. Proizvodnja se je zvišala od 865.000 ton l. 1936. na 930.000 ton l. 1938., izvoz pa je znašal l. 1936. okrog

160.000 ton, l. 1938. pa 93.000 ton. Rezerve žveplenega kršca cenijo na 25 milijonov ton. Kršec vsebuje 41 do 46% žvepla.

Pri proizvodnji živega srebra ima Italija svetovno prvenstvo, pred državljansko vojno pa je bila na prvem mestu Španija. Največji proizvajalci živega srebra so:

	l. 1935.	l. 1938.
Italija	972 ton	2300 ton
Španija	1232 „	1380 „
USA	604 „	620 „
Mehika	216 „	294 „

Rudarska proizvodnja Italije je v prvih sedmih mesecih l. 1940. v primerjavi z enakim razdobjem l. 1939. takole napredovala: Železna ruda 650.000 (+ 32%), živo-srebrna ruda 148.000 (+ 44%), boksit 314.000 (+ 62%), pirit 604.000 ton (+ 8%).

Nadomestilo za potopljene trgovinske ladje

Berlinski tednik »Das Reich« piše med drugim takole o svetovnem ladjedelstvu ter o razmerju med vojno zgubo in gradnjo trgovinskega brodogoja:

Svetovno trgovinsko brodogojstvo zaradi vojne od dneva do dneva zmanjšuje. Najmanj 27% tonaže iz leta 1939. je že na dnu morja. Cenitve zgub so različne, vsi pa morajo priznati, da nove graditve ne morejo niti od daleč odtehtati in nadomestiti potopljenega in poškodovanega brodogoja. To je dokazano s pregledom kapacitete po vsem svetu raztresenih ladjedelnic, čeprav se da kapaciteta zaradi vojne oceniti le v širših obrisih.

O ladjedelstvu nevtralnih držav so navedeni naslednji podatki: Švedska je zgubila v tej vojni že okrog 330.000 BRT svojega brodogoja, njene ladjedelnice pa so nadomestile od tega kakih 50%. Svojo kapaciteto bi bile seveda zvišale, če ne bi bilo pomanjkanje raznega materiala. V španskih ladjedelnicah je naročeno ter v delu za okrog 520.000 BRT bro-

dovja, Španija pa namerava svoje trgovinsko brodogojstvo zvišati od 900.000 na 1.5 milijona BRT. Francosko trgovinsko brodogojstvo se je skrčilo na 1.5 milijona BRT, francoska vlada pa želi tonažo svojega trgovinskega brodogoja podvojiti. Če so francoske ladjedelnice tej nalogi kos, ni znano. Kapaciteta portugalskih ladjedelnic je skromna ter si skuša Portugalska po zgledu Grčije predvsem pomagati s popraviljem starih ladij. Tudi južno-ameriške ladjedelnice ne bodo dosti zalegle pri obnovi trgovinskega brodogoja. Argentina se je sploh omejila na nakup tujih ladij, ki so zastale v njenih lukah.

Napovedi USA in Anglije o graditvi novega brodogoja smatra »Das Reich« predvsem za propagandistične objave ter naglašja, da se je kapaciteta japonskih ladjedelnic od leta 1939. podvojila ter da že danes uresničujejo program Nemčije in Italije številne močne evropske ladjedelnice, zaradi česar tako zvana svetovna ladjedeljska industrija ne bo mogla nadomestiti uničenega trgovinskega brodogoja.

Vinski pridelek v Evropi

Lansko leto evropskim vinogradnikom ni bilo naklonjeno. Evropski vinski pridelek je znašal lani okrog 125 milijonov hl, povprečje v letih 1934. do 1938. pa je bilo okrog 158 milijonov hl. Slaba letina je predvsem posledica neugodnega vremena spomladi in pred trgatvijo, v mnogih deželah pa je bilo tudi veliko pomanjkanje modre galice.

V Franciji in v južno-vzhodnih deželah se je lani vinski pridelek poslabšal tudi zaradi vojnih razmer. Madžarska je pridelala okrog 2.2 milijona hl, v zadnjih desetih letih pa je bil povprečni pridelak nad 3 milijone hl. Hrvaški vinogradi so dali okrog 1.3 milijona hl in bo od tega ostalo za izvoz nad 100 tisoč hl. Bolgarski pridelek, ki je bil tudi pod povprečjem, je znašal okrog 2 milijona hl. Da bi se letošnja letina zboljšala, so Bolgarija, Madžarska in Romunija naročile znatne količine modre galice v inozemstvu, Hrvaška pa namerava ustanoviti lastno tovarno za modro galico.

Velik dvig hranilnih vlog v Nemčiji

Nemški drž. podtajnik finančnega ministrstva je izjavil, da so dali davki v preteklem letu 69 milijard mark. Naglasil je nadalje, da finansiranje vojne ne pomeni nobene nevarnosti za stalnost valute. Prihranki zasebnikov namreč zelo rastejo in so se zvišali za 50%, da znašajo mesečno že poldrugo milijardo mark. Tri milijone Nemcev je naložilo svoje prihranke v novo blokirano varčevanje. Čeprav se vsaki osebi vzame le 26 mark mesečno, se je vendar že nabrala vsota 250 milijonov mark.

Obrestna služba za angleške vojne kredite

»Frankfurter Zeitung« poroča: Na glavni skupščini Midland Banke je navedel predsednik banke Mc Kenna nekatere podatke o obrestni službi za angleške vojne kredite. Povprečna obrestna mera za nekrute vojne dolgove v višini 5200 milijonov funtov znaša 2%. Od vseh teh dolgov je 1200 milijonov funtov kratkoročnih in ti se plačujejo po 1%. 1000 milijonov funtov izvira iz raznih državnih fondov ter se za te plačujejo le upravni stroški. Ostanek dolgov v višini 3050 milijonov funtov pa se obrestuje povprečno po 2.75%. V splošnem da se more ugotoviti tendenca za nadaljnjo pocenitev obrestne mere.

Mineralno olje v Franciji

Raziskovanja ležišč mineralnega olja v severovzhodni Franciji so dala dobre rezultate ter se je nato ustanovila družba Société Nationale des Pétroles d'Aquitaine z z osnovno glavnico 230 milijonov frankov. V znatni meri je pri družbi udeležena tudi država. Dosedaj so navrtali že 4 sonde v globino 1800 do 2000 metrov. Nafta, ki so jo tu pridobili, vsebuje tudi znaten odstotek mazilnih olj.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:
»Volta«, družba z omejeno zavezo, tovarna električnega materiala v Ljubljani. Prokura se je podelila Lajovicu Milivoju ml., zasebnemu uradniku v Ljubljani.

»Službeni list za Ljubljansko pokrajino«

kos 27. z datumom 4. aprila je objavil: Naredbi Vis. komisarja za Ljubljansko pokrajino o določilih za skrbniška pooblastila nemških izselnikov ter o uvedbi nadzorstva nad napravami in obratovanjem občinskega tramvajskega podjetja v Ljubljani. Nadalje je objavil razglas o zamenjavi železniških tovrnih listov za notranji (lokalni) promet stare emisije.

Gospodarske vesti

Dopolnilna nemško-hrvatska trgovinska pogodba je bila podpisana v Zagrebu. S pogodbo so bila urejena še nekatera nerešena vprašanja plačilnega prometa ter blagovne izmenjave.

Vse izvršbe zaradi denarnih terjatev so na Hrvaškem odložene za tri mesece.

Število v Nemčiji zaposlenih hrvaških delavcev je po podatkih hrvaških listov naraslo že na okrog 100.000.

Slaveks, d. d. za lesno industrijo v Zagrebu izkazuje za l. 1940/41 978.240 kun čistega dobička, dočim je imela v l. 1939/40 429.670 din izgube. Delniška glavica družbe znaša 15 milijonov kun.

Srbska delovna služba je že začela posloovati ter so bili prvi obvezniki že vpoklicani.

Novo trgovine z železino, kovinskimi in usnjanimi ter tekstilnimi predmeti se v Srbiji ne smejo več ustanavljati. Pač pa se smejo ustanavljati industrijski obrati za proizvodnjo teh predmetov.

Prodajna cena za pivo je določena v Srbiji na 1050 din za 8%no, na 950 din za 6%no pivo v sodčkih, za pivo v steklenicah pa na 1150 din. V podrobni prodaji bo veljalo pol litra piva v steklenicah od 9 do 12 din.

Med Bolgarsko in Turčijo je bila sklenjena nova trgovinska pogodba, po kateri bo med drugim dobavila Turčija Bolgarski 200.000 ton bombažnih odpadkov. Nova pogodba se nanaša tudi na izvozne ter uvozne kontingente ter cene.

Velesjem v Plovidvu je bil v nedeljo slovesno otvorjen. Poleg Italije in Nemčije je na velesjemu zastopanih še 7 drugih držav. Največji uspeh na velesjemu je dosegla italijanska razstava, ki je nameščena v dveh paviljonih.

100 km dolgi cevovod iz središča sedmograških izvorov zemeljskega plina v Brašovo je bil te dni dogotavljen. Cevovod bodo podaljšali do industrijskega središča v Cernesti, nato pa do Bukarešte.

Ker se je silno zmanjšal tujski promet v Švici, so prišli hoteli v silne težave in več hotelov je bilo že prodanih na dražbi. Tako je bil prodan velik hotel, ki je bil uradno cenjen na 180.000 šv. fr., na dražbi za 18.000 šv. fr. Nazorna slika, kako težki časi so nastali za švicarske hotele.

Švedska trpi zaradi dveh zaporednih slabih letin pomanjkanje žita in je morala uvesti krušne karte, dočim je bila v normalnih letih žetve zadostna za prehrano vsega švedskega prebivalstva.

Veliko notranje posojilo v višini 2 milijard pezeta bo razpisala španska vlada. Posojilo se bo obrestovalo po 4%, amortiziralo pa v 50 letih. Večina posojila se bo porabila za gospodarska investicijska dela, samo majhen del pa za kritje državnih obveznosti, nastalih za državljanske vojne.

Vsak izvoz klavne živine iz Irse v Anglijo je prepovedalo irsko gospodarsko ministrstvo.

Nabava avtomobilskih pnevmatik je bila v Angliji z novo naredbo strože racionirana. Pnevmatiko bodo v bodoče dobivali samo lastniki avtomobilov, ki so direktno ali indirektno v vojni službi.

Nove omejitve se napovedujejo v USA. S 1. majem bo omejena potrošnja okoli 100 vrst predmetov iz železa in jekla. Od 1. maja dalje bodo zaprte tovarne za sadne konzerve.

Potrošnja kositra je v USA omejena na 40 odstotkov normalne potrošnje. Enako je omejena potrošnja kavčuka.

Zaradi velikega pomanjkanja kavčuka je avstralska vlada zelo omejila potrošnjo kavčuka in kavčukastih izdelkov.

Japonske gospodarske oblasti so stopile v stik s kitajskimi trgovci, ki so že dolgo naseljeni v Nizozemski Indiji. Ponudili so jim sodelovanje, če lojalno priznajo novo stanje in če podpirajo novo gospodarsko ureditev v tem prostoru.

Srebro je začelo prebivalstvo v Indiji tezavrirati zaradi vojnih dogodkov. Cena srebru se je zato na borzi močno dvignila — v kratkem času za 38%. Tudi cena zlata je začela naraščati.

Občni zbori

Centralna vinarna d. d. v Ljubljani ima svoj 17. redni občni zbor 20. aprila ob 16. uri v svojih prostorih, Frankopanska 11. Med drugimi točkamj so na dnevnem redu tudi: sprememba pravil, zvišanje delniške glavnice in nadomestne volitve. Vsaj 25 delnic je treba predložiti vsaj 6 dni pred občnim zborom.

KNJIGOVEZNICA

Ljudske tiskarne

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

a) Knjigoveški oddelek:

Vezave vseh vrst od preprostih do razkošnih

Zaloga poslovnih knjig in razstiranih papirjev za knjigovodstvo.

b) Torbarski oddelek:

Izdelovanje kovčegov, potnih in damskih torbic, aktovk, listnic, denarnic in sličnih galanterijskih izdelkov.

Solidno in priznano delo.

Švicarska zunanja trgovina

Švicarski zvezni svet je zopet podal poročilo o švicarski zunanji trgovini. Iz poročila posnemamo naslednje podatke.

Do konca januarja se je izplačalo iz klirinškega prometa nič manj ko 4.85 milijarde šv. frankov, od česar je odpadlo na obračun z Nemčijo 2.87, na italijanska plačila 1.02 in druga izplačila približno 1 milijardo frankov.

Zaradi otežkočenega dovoza surovin dobiva švicarski blagovni promet z Nemčijo, a tudi z Belgijo, Nizozemsko in Norveško vedno bolj značaj plemenitenih dobav. Z Nemčijo je bila že prej dogovorjena dobava železa in jekla, sedaj pa so se vodila nova pogaja-

nja ter se pričakuje, da se bo sedaj blagovna izmenjava povečala. Glede trgovine z Italijo pravi poročilo, da je ta zaradi dviga italijanskih cen močno zastala.

Manj ugodno se je razvijala trgovina s Francijo ter je morala Švica izdati znova omejitvene ukrepe, ker je njena pasivnost že preveč narasla.

Najbolj ugodno pa se razvija švicarska trgovina z Madžarsko.

Ali ste že poravnali naročnino?

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

izplačuje „A vista vloge“ vsak čas, „navadne“ in „vezane“ po uredbi. **Pupilarno varna!** Sodno depozitni oddelek, hranilniki, tekoči računi

Za vse vloge in obveze hranilnice

Mestna občina ljubljanska

Il mio bambino è a letto con l'influenza...
Moj otrok je zbolel za influenco...

Le così dette forme influenzali comprendono, accanto alla vera influenza, quel complesso di malattie invernali rappresentate da tosse, febbre, faringiti, tracheiti, bronchiti.

In tutti i malanni da raffreddamento è rimedio sovrano la

In vendita in tutte le farmacie
Dobi se v vsaki lekarni

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obolenj, kakor so kašelj, mrzlice, vnetja grla in sapnika, bronhitis.

Proti vsem boleznim prehlada Vam pomaga

E'INUTILE SOFFRIRE
ZAKAJ BI TRPELI!

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike influence

Oglasi v 'Trg. listu' imajo velik uspeh!

Filtrazioni - Concentrazioni - Distillazioni sotto vuoto

Travaso e spinta di liquidi densi
Alimentazione caldaie a vapore

Filtriranje - Zgoščevanje - Prazninsko prekanjanje

Prelivanje in tlačenje gostih tekočin
Polnjenje parnih kotlov

Soc. Ital. POMPE SIHI Prodotti RAMI

Tel. 287 - 510 - 511 **MILANO** Viale Monza, 268

Išče zastopnika za Ljubljansko pokrajino

ITALVISCOSA

Corso Vittorio Emanuele n. 37-39

Società per la vendita esclusiva delle fibre tessili artificiali Viscosa prodotte da:

SNIA VISCOSA

Società Nazionale Industria Applicazioni Viscosa
Capitale Sociale L. 1.050.000.000
Sede Sociale e Direzione
Milano - Via Cernaia 8

CISA VISCOSA

Compagnia Industriale Società Anonima Viscosa
Capitale Sociale L. 257.125.000
Sede Sociale e Direzione
Roma - Via dei Sabini 4

CHATILLON

Società Anonima Italiana per le Fibre Tessili Artificiali già Chatillon
Capitale Sociale L. 175.000.000
Sede Sociale e Direzione
Milano - Via Conservatorio 13

Družba za izključno prodajo umetnih tekstilnih vlaken »Viscosa«, ki jih izdelujejo:

SNIA VISCOSA

Narodna industrijska družba
Izdelki iz »Viscose«
Glavnica L. 1.050.000.000
Sedež tvrdke in ravnateljstvo
Milano - Via Cernaia 8

CISA VISCOSA

Industrijska družba
d. d. Viscosa
Glavnica L. 257.125.000
Sedež tvrdke in ravnateljstvo
Roma - Via dei Sabini 4

CHATILLON

Italijanska delniška družba za umetna tekstilna vlakna prej Chatillon
Sedež tvrdke in ravnateljstvo
Milano - Via Conservatorio 13

Rapp. per Lubiana - Zastopstvo za Ljubljano

S. C. I. E. SOCIETÀ COMMERCIALE IMPORTAZIONI ESPORTAZIONI PUHARJEVA ULICA ŠT. 3

Frančiškanska ulica 3

Società anonima
Delniška družba

TRAFILERIA - ŽIČARNA
BERETTA & BARTOLI

MILANO (127)

Via Bramante, 36-38 - Telef. 91-815

Ferro - Acciai speciali ed altri metalli trafilati per tutte le industrie
Filo speciale per saldatura autogena
ACCIAI CALIBRATI - ACCIAI RETIFICATI - ACCIAI LAPIDATI

Zeleso - Specialna jekla in druge vlečene kovine za vse industrije
Specialna žica za avtogeno varjenje
JEKLO VSEH PREMIEROV - PRECISNO JEKLO - KALJENO JEKLO

**G. L. TONDANI
FABBRICA TESSUTI
GIELTIRAION**

Predilnice:

Binago

Fenegrò

Saronno

Specializirana proizvodnja surovih tkanin iz rajona in snafjoka za industrijo tiskanih tkanin
Ravnateljstvo in pisarne:

MILANO

Via Francesco Sforza N. 43

DITTA

GIUSEPPE OTTOLINI

di Giovanni Locati & C.

specialna tvornica strojev za slaščičarne, izdelovalnice sladoleda in kemičnih izdelkov

MILANO

VIA S. GREGORIO 54

Telefon 64-706

**SOCIETÀ ANONIMA
COTONIFICIO POSS**

Sedež:

MILANO

Via S. Andrea 2

Glavnica L. 10.000.000

Ameriška preja, egipčanska (kamgarn) enojna in ovita - Čista tloko in mešana preja - Surovo tkalno, gladke in barvane - Posteljna pregrinjala iz rajona, okrašeni prti

Tvornice:

SARONNO - Tkalnica Jaquard
UBOLDO - Mehanična predilnica in tkalnica
CESATE - Predilnica - pletilnica - gazatura

Delniška družba
**INDUSTRIA JUTE
MANTEGAZZA**

Glavnica
L. 1.500.000 popolnoma vplačana

Sedež:

MILANO

Via S. Vincenzo, 28

Telefon 31-455

Brzovjavke: *Jutamente Milano*

Tvornice:

GENOVA-VOLTRI

Telefon 409-152

Tovarna prediv, tkanin in vreč iz jute in mešanih tkanin iz konoplje in jute

VSE VRSTE LANENIH IN
KONOPHENIH IZDELKOV

**LINIFICIO E CANAPIFICIO
NAZIONALE MILANO**

VIA ANSPERTO N. 5

Glavnica L. 85.000.000

Priključena podjetja:

S. A. CANAPIFICIO VENETO

ANTONINI & CERESA

S. A. INDUSTRIE CANAPIERE

ITALIANE

S. A. AGRICOLA INDUSTRIALE

DEL LINO

23 TVORNICE / 15.000 DELAVCEV / 100.000 PREDILNIH VRETEN ZA LAN, KONOPLO IN JUTO / 18.000 PLETILNIH VRETEN / 3.500 LIKALNIH VRETEN / 1.800 MEHANIČNIH STAVEV / 75 STROJEV ZA VRVARSTVO VODNI IN PARNI POGON 20.000 K. S. IZVOZ PO VSEM SVETU